

2021-04-28

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr UBN 2021/89

Utbildningsnämnden

Uppföljning av barn i behov av särskilt stöd i förskola/pedagogisk omsorg

Förslag till beslut

Utbildningsenheten noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

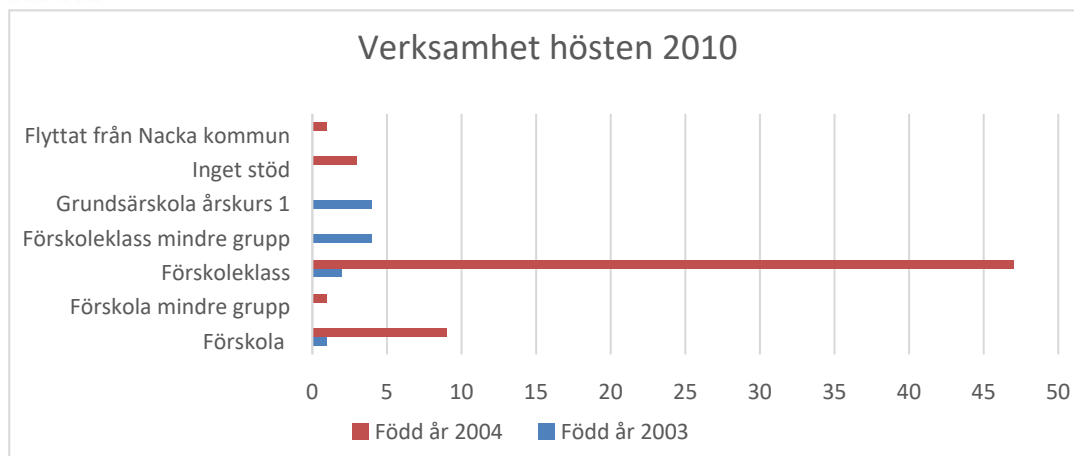
En uppföljning har genomförts av 72 barn som när de gick i förskolan eller pedagogisk omsorg var i stort behov av särskilt stöd. I årskurs 9 går flertalet, drygt sju av tio av barnen, i grundskolans årskurs 9, varav några i mindre grupp. En femtedel går i grundsärskola, varav en del går ett tionde år. Drygt hälften av gruppen som finns kvar i Nacka i årskurs 9 blir behöriga till gymnasieskolan när de går ut årskurs 9.

Uppföljningen ger en intressant bild då den följer hur det går för barn som tidigt bedöms ha behov av särskilt stöd. Den bild som framträder är att en hel del av barnen når goda resultat och blir behöriga till gymnasieskolan. En del andra fortsätter att ha stora behov genom grundskolan, och deras svårigheter kan bli tydligare med stigande ålder, och ibland får de också tillkommande diagnoser.

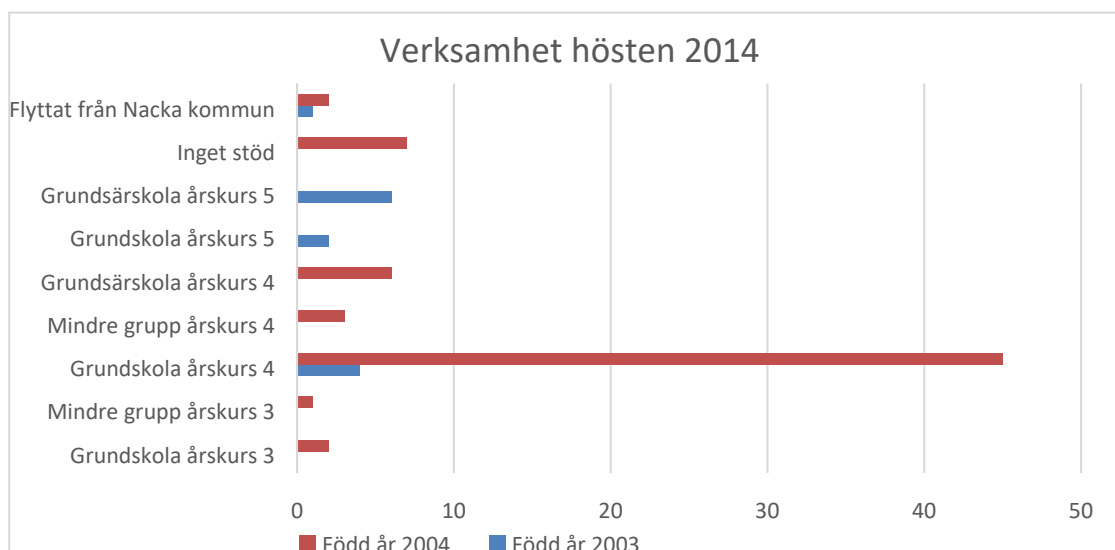
Ärendet

En tjänsteman som är resurssamordnare på utbildningsenheten genomförde 2010 inom ramen för en kurs på Karlstad universitet en uppföljning av 72 barn i Nacka som våren 2010 slutade förskola eller pedagogisk omsorg. Samtliga barn hade när de gick i förskolan eller pedagogisk omsorg beviljats tilläggsbelopp på grund av stort behov av särskilt stöd. Barnen är födda år 2003 och 2004.

Uppföljningen gällde vilket stöd barnen fick när de började skolan och vilken skolform de började i. Barnen har efter det följts upp vid flera tillfällen och den senaste uppföljningen genomförde under hösten 2020 när en del av barnen började gymnasieutbildning. Uppföljningen baseras på intervjuer med pedagoger och rektorer och olika typer av dokument från skolorna som åtgärdsprogram och uppföljningar. Diagrammen nedan visar barnens placering vid de olika uppföljningarna.

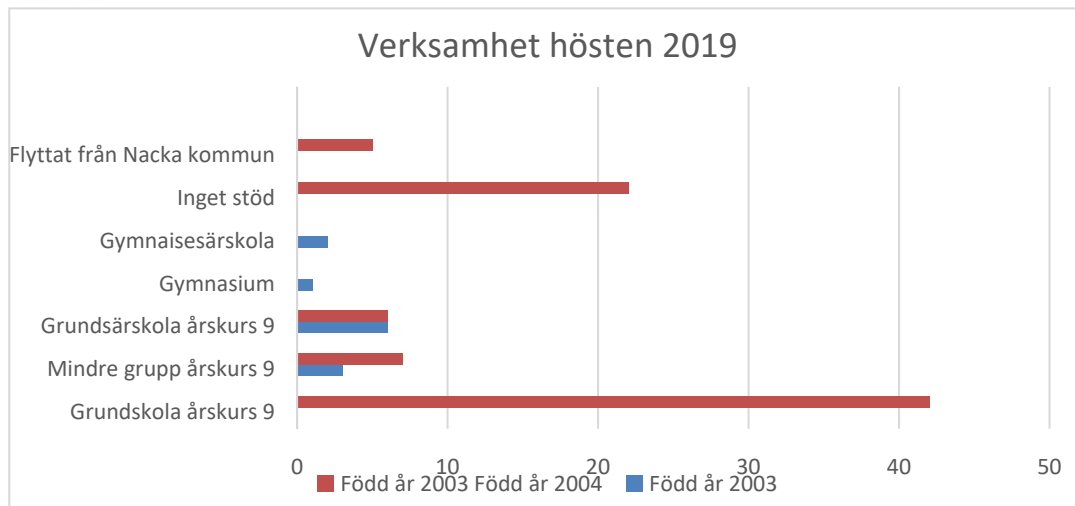

Hösten 2010 börjar de flesta, drygt två av tre av de 72 barnen, förskoleklass. Tio barn går ett ytterligare år i förskolan. Fyra barn börjar grundskola. De allra flesta, 68 av de 72 barnen, bedöms av skolorna vara i behov av fortsatt stöd.

Fyra år senare går flertalet, drygt två av tre, i grundskolans årskurs 4. Några av dem går i mindre undervisningsgrupp. Enstaka elever går i grundskolans årskurs 3, varav några gått om en årskurs. Antalet som går i grundsärskola har ökat, och är nu en femtedel av eleverna, där de går i årskurs 4 eller 5. Hösten 2014 var det sju elever som bedömdes av skolorna inte vara i behov av fortsatt stöd och tre elever som flyttat från Nacka.

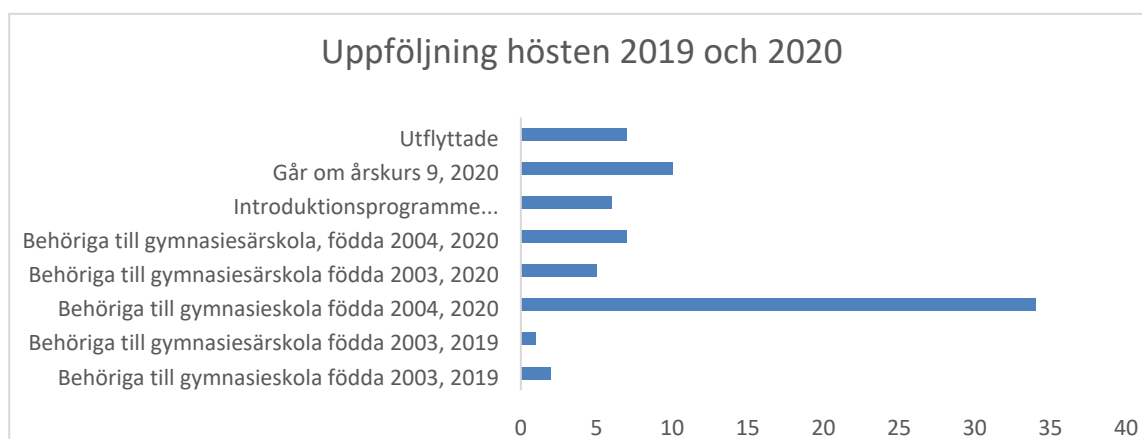
Uppföljningen omfattar också resultaten i de nationella proven i årskurs 3 och 6. Ungefär hälften av eleverna klarade kravnivån eller godkänt provbetyg i minst ett av ämnena.

Fem år senare går flertalet, drygt sju av tio elever, i grundskolans årskurs 9, varav några i mindre grupp. En femtedel går i grundsärskola, varav en del går ett tionde år.

Skolorna bedömer att 22 av eleverna inte i var i behov av fortsatt stöd. De som har fått stöd under högstadiet har ofta fått det genom anpassningar i miljön, undervisning i mindre grupp under hela eller en del av tiden eller genom en resursperson som stöd under hela eller en del av skoldagen. En del elever har fått extra tid vid prov och inlämningar. En del elever har fått stöd genom digital teknik med anpassade programvaror.

Drygt hälften av gruppen som finns kvar i Nacka i årskurs 9 blir behöriga till gymnasieskolan när de går ut årskurs 9. Övriga börjar på introduktionsprogrammet, gymnasiesärskolan och några elever går om årskurs 9 läsåret 2020/2021. En del elever blir behöriga till gymnasiesärskola, vilket innebär att de hör till målgruppen för särskolan, det vill säga har en intellektuell funktionsnedsättning.

Barnen utvecklas olika

Uppföljningen av barnen med stort stödbehov i förskolan/pedagogisk omsorg visar att barnen utvecklas olika. Drygt hälften av barnen blir behöriga till gymnasieskolan när de

går ut årskurs 9. Det är något fler barn som blev behöriga än vad skolorna bedömde att det skulle bli i uppföljningen 2010 och 2015.

Av de 72 barnen finns det en grupp som under grundskoletiden klarar sig med allt mindre stöd. Deras svårigheter beskrivs ofta vara av mer lindrig karaktär. Här finns också en grupp barn som bedöms ha medelstort behov av stöd, där det tar längre tid för dem att klara sig utan stödåtgärder, men där de ändå blir behöriga till gymnasieskolan när de går ut årskurs 9.

En tredje grupp av barnen har mycket omfattande behov av stöd genom hela grundskolan. Deras svårigheter blir ofta tydligare beskrivna med stigande ålder, och svårigheterna blir också tydligare när kunskapskraven ökar genom skolan. Här finns diagnoser inom neuropsykiatriska området och intellektuell funktionsnedsättning. Mest förekommande är svårigheter inom autismspektrat eller ADHD, men också beskrivna beteendeproblem. Flera av dem har en kombination av flera funktionsnedsättningar. En del av eleverna fick sina diagnoser redan i förskola, medan några fick dem senare i grundskolan. Det är också vanligt förekommande att det får tilläggsdiagnoser, oftast inför högstadiet. Dessa elever klarar ofta inte behörighet till gymnasieskolan när de går ut årskurs 9, eller så går de i grundsärskola.

Utbildningsenhetens kommentar

Uppföljningen ger en intressant bild då den följer hur det går för barn som tidigt bedöms ha behov av särskilt stöd. Den här typen av longitudinella uppföljningar är ovanliga. Den bild som framträder är att en hel del av de barn som tidigt bedöms ha stort behov av stöd når behörighet till gymnasieskolan, vilket är en glädjande utveckling. En del andra fortsätter att ha stora behov genom grundskolan, och deras svårigheter kan bli tydligare med stigande ålder, och ibland får de också tillkommande diagnoser.

Barnen i uppföljningen gick i förskola och pedagogisk omsorg under 00-talet. I samband med en tidigare uppföljning av denna barngrupp uppmärksammades bristen på specialpedagogisk kompetens i förskolan. Efter det har kompetensen ökat genom satsning på kompetensutveckling för pedagoger i samarbete med Specialpedagogiska skolmyndigheten. En specialpedagog har anställts som stödjer förskolor i kommunen. Många förskolor har numera särskilda team i arbetet med barn i behov av stöd. Flera satsningar har också gjorts vad gäller svårigheter inom det neuropsykiatriska området. Sammantaget bör detta innebära att de tidiga insatserna för barn i stort behov av stöd utvecklats och ser annorlunda ut än det tidiga stöd som barnen i uppföljningen fick.

Ett annat resultat i uppföljningen är att ungefär hälften av eleverna har bytt skola mer än tre gånger under grundskoletiden. Särskilt vanligt är det bland de som har störst behov. Det kan finnas olika förklaringar till byten, men byten kan innebära utmaningar när det gäller att skapa kontinuitet i stödet till eleven.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut har inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Uppföljningen ger en fördjupad bild av utvecklingen för barn i behov av stort stöd.

Carina Legerius
Enhetschef
Utbildningsenheten

Eva Westin
Resurssamordnare
Utbildningsenheten